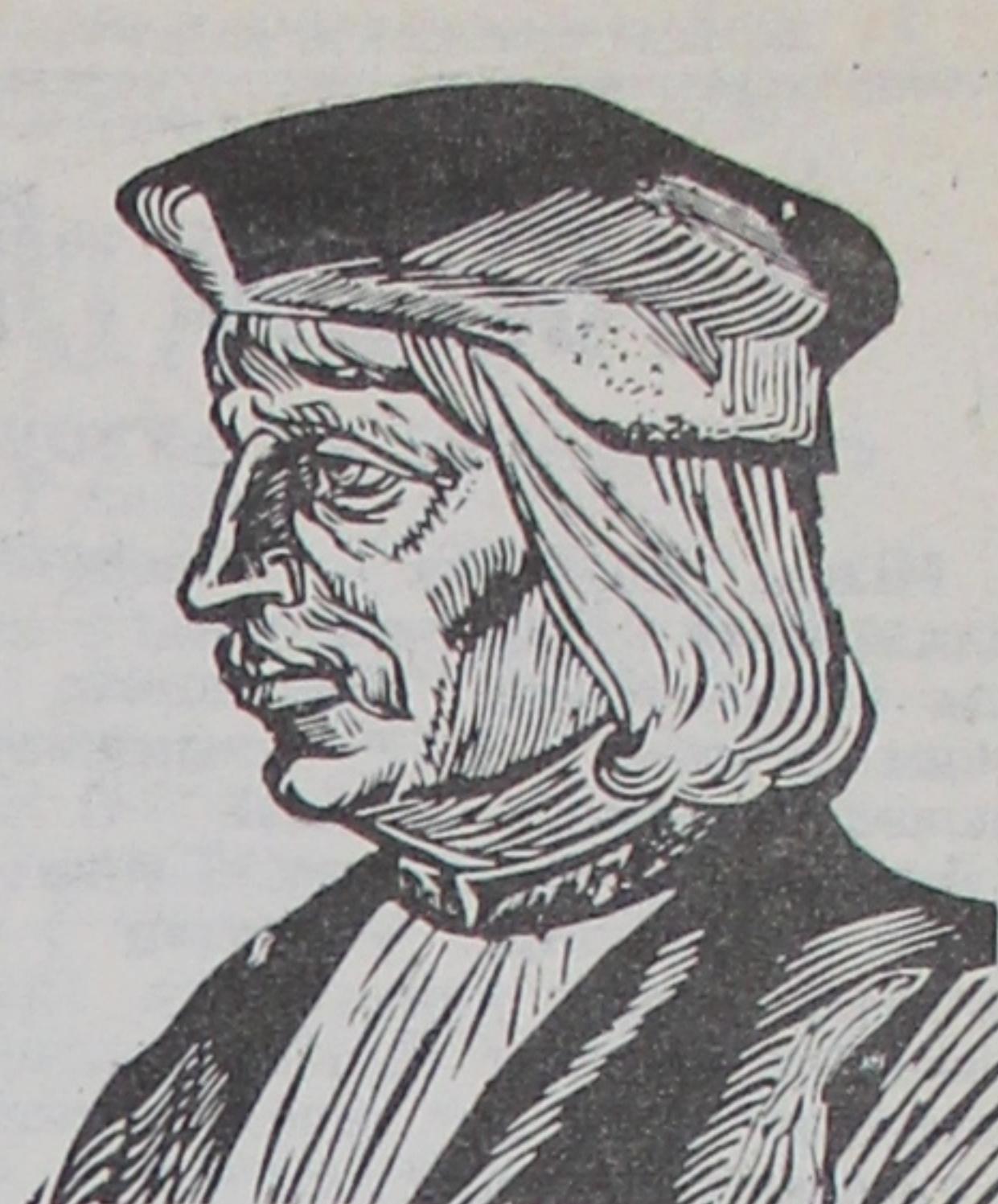

Гомельскі Універсітэт

ГАЗЕТА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ ФРАНЦЫСКА СКАРЫНЫ

№ 2 (824)

Пятніца, 17 студзеня 1992 г.

Газета заснавана
у верасні 1969 года

Выходзіць раз у тыдзень

Цена
3 кап.

Дзённік сесіі

АСЕЧКІ НА СТАРЦЕ

Кожны дзень уноштіца карэктывы ў вынікі зімовай залікова экзаменацыйнай сесіі. Даўаць поўную справаздачу аб ёй мы не мелі намеру. Ды і зрабіць гэта няма ніякай магчымасці. Можам толькі сказаць, што значная колькасць студэнтаў на ўсіх факультэтах яшчэ не справілася з залікамі і да экзаменаў не дапушчана.

ся вынікі ў групе М-11, якая здавала экзамен па аналітычнай геаметрыі дацэнту Л. Я. Паліакову. Тут 12 першакурснікаў атрымалі выдатныя адзнакі, але і двоек багата — аж 7.

Будучыя правазнаўцы з групы П-12 свой першы экзамен здавалі па логіцы. Яго прымала кандыдат філософскіх науک В. І. Краўцова. Веды 9-ці

першакурснікаў яна ацаніла на «выдатна», столькі ж чалавек атрымалі добрыя адзнакі, 10 — здавальняючыя. А вось Р. Федараву і Н. Пятровай першы рубеж адразу перададзец не ўдалося. Як мінімум, спатрэбіца яшчэ адна спроба.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Дацэнт кафедры беларускай мовы В. А. Гуліцкая правярае шісьмовыя экзаменацыйныя работы па ўводзінах у мовазнаўства. 2. Студэнт групы Б-13 Станіслаў Рапацэвіч атрымаў па гэты дысцыпліне «выдатна». 3. Добры настрой пасля экзамена па арганічнай хіміі быў у другакурсніцы Бялагічнага факультэта Е. Бетанавай. Экзаменатар — загадчык кафедры хіміі Ю. А. Пралякоўскі ацаніў яе веды вышэйшым балам.

Фота У. Чысціка,

Больш за ўсе нас зацікавіла, які зроблен пачатак першакурснікам. Во ад яго, як кажуць, у многім будзе залежыць працяг.

Нагадаем, што самы высокі рэйтинг па атэстатах сталаці маюцца першакурснікам педагогічнага факультэта. З 75-ці чалавек тут 61 медаліст. Ці ж пацвердзілі яны вартасць школьніх узнагарод на першым універсітэцкім вышрабаванні? Далёка не ўсе.

Самай моцнай на першым курсе матфака лічыцца група М-13. Яна здавала экзамен па матаналізу, які прымаў дацэнт А. У. Гаўрылюк. Калі ўлічваць, што гэта даволі цяжкая дысцыпліна, то агульны вынік можна лічыць паспяховым. 7 чалавек атрымалі выдатныя адзнакі, столькі ж — добрыя, 8 — здавальняючыя. І ўсяго толькі адзін «правал».

Больш контрастнымі оказалі-

Летась на адным з пасяджэнняў вучонага савета Гомельскага дзяржаўнага універсітэта імя Ф. Скарны абліяркоўвалася пытанне аб уступных экзаменах у 1992 годзе. Ужо цяпер яно, напэўна, цікавіць і многіх абитурыентаў. Таму мы зварнуліся да першага прарэктара ГДУ — прарэктара па вучебнай работе прафесара М. В. Селькіна і папрасілі яго адказаць на некалькі пытанняў.

Ці прадугледжаныя якія-небудзь змянені ў правядзенні ўступных экзаменаў у гэтым годзе?

На пасяджэнні вучонага савета універсітэта мы разглядалі праект правілаў прыёму ва універсітэт у 1992 годзе. Аднак нашы правила павінны адпавядаць правілам прыёму ў ВНУ Рэспублікі Беларусь, якія яшча Міністэрствам народнай адукацыі не зацверджаны. Але ўжо цяпер можна сказаць аб мяркуемых змяненнях у правілах прыёму ў парайонні з лёташнім. Так, ва універсітэт будуть прымаць заявы ад усіх жыхароў рэспублікі, уключаючы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства, якія пастаянна жывуць на тэрыторыі Беларусі. Паступленне асоб з іншых дзяржаў будзе праводзіцца на падставе дагавораў або контрактаў з поўнай аплатай за кошт прадпрыемстваў, спонсараў і саміх грамадзян.

Есць змянені і па ўступных экзаменах. Яны плануюцца ў залежнасці ад выбранай спецыяльнасці: беларуская мова і літаратура — па беларускай мове і літаратуре (вусна і сачыненне), па рускай мове і літаратуре (вусна з адзнакай «заличана», «не заличана»); руская мова і літаратура — па рускай мове і літаратуре (вусна і сачыненне), па беларускай мове і літаратуре (вусна з адзнакай «заличана», «не заличана»). Паступаючыя на ўсе астатнія спецыяльнасці будуць пісаць сачыненне па беларускай мове і літаратуре (з адзнакай «заличана», «не заличана») і здаваць наступныя экзамены: матэматыка; праграмнае забеспячэнне вылічальнай тэхнікі і аўтаматызаваных сістэм; эканамічнае інфарматыка і аўтаматызаваныя сістэмы кіравання; гідралеягія і інжынерная геалеягія; эканоміка і сацыялагія працы; бухгалтарскі ўлік, кантроль і аналіз гаспадарчай дзейнасці — па матэматыцы (вусна і пісьмова); фізіка; аўтаматызаваныя сістэмы апрацоўкі інфарматыцы і кіравання; геафізічныя метады пошуку і разведкі — па фізіцы (вусна), матэматыцы (пісьмова);

— бялогія — па бялогії (пісьмова), хіміі (вусна); — геаграфія — па геаграфіі (вусна), замежнай мове (вусна); — геаграфія з немецкай мовай — па геаграфіі (вусна), немецкай мове (вусна); — гісторыя — па гісторыі

Беларусі (вусна), па гісторыі СССР (вусна);

— гісторыя з англійскай мовай — па гісторыі Беларусі (вусна), англійскай мове (вусна);

— правазнаўства — па гісторыі Беларусі (вусна), замежнай мове (вусна);

— фізічная культура — па фізічнай падрыхтоўцы, бялогіи (вусна).

Абитурыенты, якія не выучалі беларускую мову, будуть пісаць сачыненне на рускай мове па беларускай тэматыцы.

План прыёму фарміруецца на аснове сацыяльнага заказу на падрыхтоўку спецыялістаў, вызначаемага заключанымі даговорамі паміж універсітэтам, прадпрыемствамі і абитурыентамі. На навучанне без адрыву ад вытворчасці будуть прымацца ў асноўным асобы, якія працуяць па профілю выбранай спецыяльнасці на падставе дагавораў паміж універсітэтам, прадпрыемствамі, арганізацыямі і ўстановамі, а таксама за поўную аплату.

Цяпер вышэйшая навучальная ўстановы маюць вялікую самастойнасць, карыстаючы пашыранымі правамі. У гэтай сувязі ці ёсьць перспектывы адкрыцця ў ГДУ новых спецыяльнасцей і спецыялізацій з улікам патрэб нашага рэгіёна?

Так, сапраўды, у апошнія гады ВНУ набылі адносна вялікую самастойнасць па многіх напрамках. Летась, напрыклад, мы адкрылі новыя спецыяльнасці «Правазнаўства», «Гісторыя з англійскай мовай». Сёлета плануем набраць студэнтаў для навучання па спецыяльнасцях «Геаграфія» са спецыялізацыяй па немецкай мове, «Фізічнае культура» са спецыялізацыямі — трэнэр па віду спорту, арганізатор спартуна- масавай работы, лячэбна-фізічнае культура і масаж. Калі ўдасца, то ва універсітэце адкрыем группы па вывучэнню кітайскай мовы і культуры гэтага народа.

Ці будуть праводзіцца датэрміновыя экзамены і хто можа быць дапушчаны да іх?

Датэрміновы экзамен, як правило, будзе праводзіцца для прафесійна арыентаванай моладзі з 25 па 30 мая па беларускай мове і літаратуре (сачыненне з адзнакай «заличана», «не заличана») — для асоб, якія маюць дагаворы, заключаныя з універсітэтам, прадпрыемствамі, арганізацыямі і абитурыентамі на падрыхтоўку спецыялістаў;

— па матэматыцы (пісьмова) або фізыцы (вусна) — для пераможцаў раённых і гарадскіх алімпіяд; — навучэнцоў школ і юношоў і ВВК пры універсітэце па рэкамендациі іх кіраўнікоў; асоб, якія маюць дагаворы, заключаныя з прадпрыемствамі, арганізацыямі і аўтадынамі на падрыхтоўку спецыялістаў — па матэматыцы, інфарматыцы і фізыцы;

— па адпаведных дысцыплінах — для слухачоў факультэта даваўзіскай падрыхтоўкі па рэкамендациі яго дзканата.

Без уступных экзаменаў будуть залічвацца пераможцы алімпіяд Рэспублікі Беларусь, праведзеных яе Міністэрствам адукацыі ў 1991—1992 г.г. Пераможцы (I, II, III месцы) абласных і Мінскага гарадскога тура алімпіяд (1991—1992 г.г.), праводзімых органамі ўпраўлення Міністэрстваў адукацыі Рэспублікі Беларусь, будуть вызывацца ад уступнага экзамена па адпаведнай дысцыпліне з выстаўленнем адзнакі «пяць».

Як вядома, фінансавая заўсяквецанасць вышэйшай школы ў цяперашні час крайне недастатковая. Частку сродкаў калектывы ВНУ павінны зарабляць самі на сябе, у прыватнасці, праз падрыхтоўку спецыялістаў на дагаворных асновах з прадпрыемствамі, арганізацыямі і ўстановамі, а таксама за поўную аплату.

Фінансавое забеспечэнне вышэйшай школы заўсёды вялося ў нашай краіне па астаткаваму прынцыпу. На набыццё неабходнага абсталявання, на ўмацаванне сацыяльнай базы выдзялялася столькі, што 1 гаварыць нават наёмка. Аднак у апошнія гады, дзякуючы дапомозе абласнога Савета народных дэпутатаў і ўласнай ініцыятыве ў набыцці каштоўных сродкаў, універсітэт у гэтым напрамку зрабіў ужо многае. Кацярына ўсё роўна навырашаных задач застаецца шмат. Сёлета мы плануем правесці частку набора абитуриентаў з аплатай поўнага кошту навучання, будзем уводзіць плату на аснове дагавораў і контрактаў за пайдорнае навучанне, атрыманне другой або дадатковай спецыялізаціі, за розныя формы падрыхтоўкі да здачы ўступных экзаменаў, за платы прадметнае навучанне і г. д.

У якой ступені запікаўлены кафедры і факультэты ў сваіх камерцыйнай дзейнасці?

Найгучней дагавораў з прадпрыемствамі на падрыхтоўку спецыялістаў забяспечвае функцыяніраванне любой кафедры. Акрамя таго, калі прадпрыемствы запікаўлены ў дадатковай спецыялізаціі падрыхтоўцы, якія выходціць за межы вучэбнага плана пэўнай спецыялізаціі, то па дамоўленасці магчыма аплата за гэта. Такія 1 іншыя дадатковыя грошовыя паступленні, пра якія мы гаварылі вышэй, пойдуть на набыццё навейшай тэхнікі і аbstялявання, умацаванне сацыяльнай базы, на ўстанаўленне стабільных надбавак да асноўных акладаў, на камандзіраванне вучоных на стажыроўку за мяжу і г. д. Гэтыя сродкі будуть размяркоўвацца працарыяльна на ўкладзенай у гэту дзейнасці працы кафедрамі і факультэтам.

Гутарку вёў
у. БАЛОГА.

ПОСПЕХ ЛЁГКА НЕ ДАЕЦА

РАЗВАЖАНІ АБ ВУЧОБЕ, СТУДЭНЦКІМ ЖЫЩІ І БУДУЧАИ ПРАФЕСІ

Міхайл Шаўчэнка — чацвёртакурснік аддзялення беларускай мовы і літаратуры філалагічнага факультэта. За ўсе гады вучобы ў ГДУ атрымліваў пераважна выдатныя адзнакі. З першага курса — стараста групы. Цяпер — прафорг факультэта, уваходзіў у састаў вучонага савета ўніверсітэта. Пра такіх звычайнікі кажуць: тыповы прадстаўнік студэнтаў, якія і ў вучобе наперадзе, і ў грамадскім жыцці актыўныя. Але чамусці таго ужо атрымалася, што ў апошні час такіх прыкладных і правільных ва ўсіх адносінах студэнтаў іх жа аднакурснікі лічыць дзівакамі. Жыццё наша, з кожным днём усё больш і больш складанае, уносяць свае наяўшыя карэктывы і ў светапогляд моладзі, якая робіць пераацэнку ранейшых каштоўнасцей. Але, на шчасце, не ўсе з яе страцілі тывякі, якія цаніліся заўсёды, нягледзячы на разнастайныя жыццёвые кантынты. Не ўсе дбаюць толькі аб себе, нават не жадаюць ведаць, што чалавеку, які знаходзіцца побач, патрэбна падтрымка, дапамога ці проста парада. І цяпер адшукальці сярод моладзі чалавека, які браў бы на сябе і клопат атаварышах па вучобе (маецца на ўвазе абавязкі старасты групы, прафсаюзная работа), непроста. А Міхайл з такіх вось «дзівакоў».

Сёння ён — госьць рэдакцыі газеты «Гомельскі ўніверсітэт», і нам думаецца, што яго разважаніе аб студэнцкім жыцці, абыт, якій ён уяўляе сваю будучую прафесію, будуть цікавыя нашым чытачам-студэнтам.

— З РАБІЦЬ нейкія канкрэтныя выгады, што ж такое студэнцкае жыццё, мне дазваліе «салідны» яго стаж — ідзе чацвёрты год май вучобы ў ГДУ. Хачу, каб мяне правільна зразумелі:

мае погляды на вучэбны працэс, на быццё студэнцкае наогул могуць падвяргацца сумненню. Нездарма кажуць: колькі людзей, столькі і меркаванняў.

Па-першае, хочацца адразу адзначыць: той, хто прыходзіць

ва ўніверсітэт за ведамі, а не праста за дыпломам, будзе літаральна з першых дзён старавца вучыща па-сапраўдна. Маю на ўвазе не толькі стараннае наведванне і канспектаванне лекцый, але яшчэ і

асабістую цікавасць да прафесіі, на якой спыніў свой выбар — ту цікавасць, што будзе часта прыводзіць цябе ў чытальную залу, бібліятэку, каб адшукальці штосці дадатковое да сказанага выкладчыкам на занятках. Такая самастойная практичнае работа ўключае ў дзяеньне ўсе рэзервы памяці, трэніруе, развівае яе. Гэта вучыць больш думаць, аналізуваць самастойна. Поспех жа дасягаецца сваёй галавой і сваімі сіламі. Важна верьшъ у сябе і свае магчымасці, а менш разлічваць на дапамогу іншых.

Педагогу трэба вельмі добра ведаць літаратуру, шмат чытаць. Не ўсе, праўда, студэнты нашага факультэта гэта любяць рабіць, у чым адна з галоўных іх памылак. Ляяnota працаваць над сваёй душой, напаўняць яе тым багаццем, якое потым будзе аддаваць дзесяцам, сваім вучням, — бяды многіх студэнтаў. А пустую душу настаўніка дзесяці вельмі хутка убачаць. Бо яны востра адчуваюць фальш, ненатуральнасць.

Плянерская, педагогічная практикі, якія мы, будучыя філолагі, праходзім летам, даюць магчымасць адчуць, якая гэта няпростая справа — выходаць дзяцей, якую адказную прафесію мы сабе выбралі. Мне давялося працаваць у час практикі з работамі ва ўзросце ад 10 да 12 гадоў, але пытанні, якія яны мне задавалі, былі зусім не дзіцячыя: наша складанае жыццё адбываецца і на іх светаўспрыманні. І каб знайсці адказы на іх, каб ім усё было зразумела, трэба самому быць «на узроўні».

Я не шкадую, што зрабіў выбар у сваім жыцці — стаць

педагогам. Хачеў бы працаваць з дзецьмі ва ўзросце 13 гадоў і вышэй. Гэта той час, калі фарміруецахарактар чалавека. Тут патрэбен тонкі і індывидуальны падыход да кожнага вучня, своеасаблівыя ключыкі для яго душы. Спадзяюся, што гэта ў мяне атрымаецца. Хача, кажуць, самаўпэўненасць не лепшая якасць у чалавека, але ж...

Кажуць, той не сапраўдны студэнт, хто жыве адной вучобай, не зведаў, што такое сумесная праца ў час летніх практичных семестраў. Што гэта так, давялося пераканацца на ўласным вопыце. Сам неадноразова быў байцом студэнтра. Усведамленне, што твая праца, тваіх сяброў па вучобе камусці вельмі патрэбная, прыносяць у душу своеасабліве пачуццё. Апошнім часам, праўда, прэстыж студэнцкіх атрадаў прыкметна знізіўся. Адышли ў мінулае іх гучны лозунг накшталт «Выкананаем! і перавыкананаем...». Але ж лічу, што сумесная карысная работа студэнцкай моладзі неабходна. Каб па-сапраўднаму спазнаць, што ж такое студэнцкае жыццё, трэба не быць у баку ад яго, а зведаць усе тывякі лепшыя магчымасці, якое яно дае. Не варта жыць па прынцыпу «ад сесіі да сесіі жывеца весела» і «дышлом усё роўна атрымаю...»

АД РЭДАКЦЫИ: Магчымы, нейкія думкі Міхaila Шаўчэнкі пакажуцца некаторым чытачам спрэчнымі. Што ж, усіх, хто пажадае выказаць свае меркаванні наоконт закранутых тут праблем, запрашаем да працягну размовы на старонках нашай газеты.

ВЫБРАНЫ ПА КОНКУРСУ

На пасяджэннях вучонага савета ўніверсітэта, якія адбыліся ў лістападзе і снежні мінулага года, на вакантныя пасады загадчыкаў кафедр выбраны: кафедры геаграфіі — Богдан Іван Іванавіч, інженернай геалогіі і гідрогеалогіі — Сербін Георгій Анатольевіч, эканомікі і сацыялогіі працы — Траецкі Ігар Паўлавіч, педагогікі і психалогіі — Харламаў Іван Федаравіч.

На пасады дацэнтаў выбраны: Багамольнікаў Уладзімір Уладзіміравіч — па кафедры ўсесаульнай гісторыі, Іваноў Юрый Паўлавіч — па кафедры геафізікі, Верамееў Васіль Мікалаевіч — па кафедры залогі і аховы прыроды, Хадалевіч Аляксандар Дэмітрыевіч — па кафедры алгебры і геаметрыі, Чарток Валянцін Дэмітрыевіч — па кафедры алгебры і геаметрыі, Смародзін Віктар Сяргеевіч — па кафедры ВМ і праграміравання, Нарсія Генадзь Іванавіч — па кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту.

На пасады старшага выкладчыка выбраны: Кандраценка Уладзімір Іванавіч — па кафедры фізічнай метралогіі, Сергіенка Міхail Іванавіч — па кафедры фізічнай метралогіі, Харытошкін Васіль Андрэевіч — па кафедры фізічнай хіміі, Дайнека Мікалай Міхайлавіч — па кафедры батанікі і фізіялогіі раслін, Сырадоеў Фёдар Ягоравіч — па кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту, Лемашкоў Уладзімір Сяргеевіч — па кафедры лёгкай атлетыкі і лыжнага спорту, Геркусава Таццяна Федараўна — па кафедры фізічнай хіміі, Штотіч Анатоль Антонавіч — па кафедры эканомікі і сацыялогіі працы.

Слова пра ленінскую стыпендыята

ВЫДАТНІКАМІ НЕ НАРАДЖАЮЦА, ВЫДАТНІКАМІ СТАНОВЯЩА

ТАК часта атрымліваецца, што біяграфіі выдатнікаў вучобы, імянных стыпендыятаў укладваецца ў прывычную схему: захапленне яшчэ ў школе тым прадметам, які адыхрывае рашаючую ролю ў выбары прафесіі, добрая парада любімага настаўніка, атрыманне залатога медаля...

Не выключэнне з гэтага пэрважаочага стэрэатыпу і лёс пляцікурсніка фізічнага факультэта, ленінскае стыпендыята Уладзіміра Гайшуна. Толькі да ўсяго пералічанага варта яшчэ дадаць: у выбары юнакам прафесіі немалаважную ролю адыхраў і зацікаўлены расказ аб спецыялізаціях факультэта яго старэйшай сястры, якая сама вучылася на ім.

І ўсё ж, калі адкінуць зневажніе падабенства біяграфій выдатнікаў, якіх навучальна ўстанова ўдастоіла імянных стыпендый (аб іх наша газета расказвае рэгулярна), заўважыш і ёсці нае дадзенне: кожны цікавы па-свойму. Вось і Уладзімір. Адчуваеца, што юнак вучыўся ў ўніверсітэце не дзеля адных толькі выдатных адзнак, павышанай стыпендыі, славы. Абавязковасць, добрасумленнасць, стараннасць ва ўсім, у першую чаргу ў вучобе, — прыроджаныя яго рысы. Прадметнымі дысцыплінамі авалодваў грунтоўна, а не толькі каб «спіхнуць» іх на чарговы экзамен. На першым і другім курсах даводзіла-

ся, канешне, працаваць над сабой больш, чым на старэйшых. Ішоў яшчэ, як кажуць, працэс

адаптациі да студэнцага жыцця. Далей справы пайшлі лягчэ, з'явілася свая выпрацаўва-

ЗНОЙДЗЕМ СІЛЫ Ў ДУХОЎНАСЦІ

7 студзеня мы адзначылі адно з найвялікіх свят праваслаўных хрысціян — Раждество Хрыстова. Сёлета яно было ўведзена ў ранг агульнацярэштнічнага свята, стала афіцыйна выхадным днём.

Вечар, прысвечаны Раждству Хрысто-

ву, адбыўся ў памяшканні абласнога драматычнага тэатра. У канцэртнай праграме свята разам з іншымі творчымі калектывамі горада прыняла ўдзел народная харавая капэла «Дзяляніца» нашага ўніверсітэта, якой кіруе М. А. Казлоў. Яе ўдзельнікі, нягледзячы на напружаны час зімовай экзаменацыйнай

сесіі, калі на ўліку кожная мінута, усе ж замаглі сабрацца і выступіць перед шырокай аўдыторыяй слухачоў, якія цэціць і разумеюць духоўную музыку, яе высокасце прызначэнне. У выкананні «Дзяляніцы» прагучалі трэны творы — малітва на музыку А. Архангельскага «Памілуй нас, Божа!», «Скіния № 5», «О, Марыя, маці Бога».

Т. НІКАЛАЕВА.
Фота У. Чысціка.

У ВНУ краіны

Кіеў. Неваротна адыйшлі ў мінулае «імянныя» студон-цікія стыпенды — імя Брэж-нева, Усцінава, Суслава. На змену ім прыйшлі новыя. Паліграфічна выдавецкі комплекс пры ўсесаюным часопісе «Европа», які выхадзіць у Днепрапятоўску, устанавіў ганаровыя стыпен-ды студэнтам Кіеўскай ду-хойной семінары. З гэтага часу семінарысты атрыма-юць: 1 стыпенду — імя мітрапаліта Кіеўскага Пятра Магілы, 2 другіх — імя рэк-тара Кіева-Магілянскай ака-дэміі Феофана Пракаповіча і архіепіскапа Растоўскага Дамітрыя Тупталы; 4 трэціх — імя Б. Хмяльніцкага, Петраса Сагайдачнага, Мі-трапаліта Іларыёна, епіскапа Кірыла Тураўскага. Умовы

атрымання стыпенды — паспяховае авалоданне бага-слу́скай і філософскай спад-чынай Украіны.
Сімферопаль. Колькі раз зараз каштую студэнцкая кроў? Здаўшы 300 мл. крыві, 108 студэнтаў Сімферопальскага дзяржуніверсітэта сталі шчаслівымі юладальнікамі талонаў на набыцце дэфі-цитных тавараў у цэнтраль-nym універмагу горада. Ця-пер донар мае права набыць жаночыя бляізы, мужчын-скіх касцюмаў і туфель на суму да 100 рублёў. Сёння студэнтаў ВНУ мучыць адно пытанне: калі і за колькі апошні раз куплялі гэтыя дэфіцитныя тавары асобы, якія прымалі гэта рашэнне?

(«Студенческій меридан» № 12, 1991 г.).

Мацнейшыя спартсмены года ШЭСЦЬ З ДЗЕСЯЦІ—НАШЫЯ

На традыцыйныя спартыўныя спецыялісты і трэнеры вы-значылі дзесятку мацней-шых спартсменаў Гомель-щыны па выніках іх вы-ступленняў у сезоне 1991 го-да. Прывемна адзначыць, што сярод дзесяці мацнейшых — шэсць выхаванцаў факуль-тета фізічнай культуры на-лага ўніверсітэта. Называ-ем іх прозвішчы ў алфавіт-ным парадку:

Бугар АРУДЖАУ — пер-шакурснік, чэмпіён свету па вольнай барацьбе, заслужы-ны майстар спорту (трэнер — заслужаны трэнер Рэспублікі Беларусь — Б. З. Лайрова).

Аляксандр БАРЫСЕНКА — студэнт трэцяга курса, чэмпіён свету па сучаснаму пяцібор'ю, майстар спорту міжнароднага класа (трэнер — заслужаны трэнер Рэспублікі Беларусь А. У. Герасімэнак).

Жана ДАЛГАЧОВА — студэнтка-зачоўніца другога курса, чэмпіёнка Еўропы па сучаснаму пяцібор'ю, май-стар спорту міжнароднага класа (трэнеры — заслужаны трэнер Рэспублікі Беларусь В. А. Гулевіч і заслу-

жаны трэнер Рэспублікі Гру-зія Ю. С. Мурамцаў).

Андрэй ПЛІТКІН — студэнт IV курса, бронзавы прызёр чэмпіяната свету па веставанню на байдарках і каное, майстар спорту міжнароднага класа (трэнер — В. С. Гарбачова).

Алена РУДКОУСКАЯ — студэнтка II курса, трохразо-вая чэмпіёнка Еўропы па плаванню, майстар спорту міжнароднага класа (трэнер — заслужаны трэнер Рэспублікі Беларусь — Б. З. Лайрова).

Сяргей СМАЛЬ — студэнт-зачоўнік IV курса, чэмпіён свету па вольнай барацьбе, заслужаны май-стар спорту (трэнеры — заслужаны трэнер Рэспублікі Беларусь С. А. Гарло і заслужаны трэнер Pacll C. R. Хачыкян).

Горача віншаем нашых мацнейшых спартсменаў з высокім дасягненнем. Ва- ўсіх іх ёсьць добрыя шанцы заваяваць сёлета пущёўкі на летнія Алімпійскія гульны і дастойна абараніць на іх спартыўны гонар Рэспублікі Беларусь.

Парады дае ўрач

ТУРБУЙЦЕСЯ САМІ

Нягледзячы на тое, што шмат гавораць па тэлебачан-ні, радыё і шмат пішуць ў прэсе аб радыяцы, многія не ведаюць аб элементарных мерах абароны ад гэтай ня-бачнай, а таму больш гроз-най небяспекі. І гэта нябач-насць заслакойвае, яна зглажвае, прытуляе вастрыню праблемы, з якой жыць нам цяпер, на жаль, вечна. Па-ставіўши радыё на іх кароткі адказы, хочацца спадзявацца, што яны не застануцца без увагі.

Як харчавацца ва ўмовах радыяцы?

Вядома, што мяса і мала-ко як раз тыя прадукты, што ліцаца асноўнымі па-стайшчыкамі бляіку ў арга-нізі і накопліваюць найбол-шую колькасць радыенуклі-даў.

Па-першае, не зекаменду-еца варыць булёны на ка-сцях. З мясных прадуктаў найменшае утрыманне рады-актыўных часцін у свіні-не і птушцы. Што датычыцца малака, то з павышэннем утрымання тлушчу ў прадук-це: смятанка — вяршкі — масла, ідзе зніжэнне ўзро-нія утрымання радыенуклі-даў. Свежамарожаная мар-ская рыба па энергетычнай каствоўнасці, засвяльнасці і бяспечы найбольш пажада-ная.

Многіх непакояць пастаян-на абастрэмыя танзілты, фарынгіты, праста непрыем-ныя пачуцці, пяршэнне ў горле. Г'ярыода гэтых з'яў не-заўсёды запаленне, выліка-нае прастудай. Забруджаная радыенуклідамі ежа прахо-дзіць менавіта па заднім сценцы глоткі, туды ж ася-дае пыл, удыхаемы з павет-

АБ СВАІМ ЗДАРОЎІ

рам. У выніку — набуханне, гіпэртрафічныя змяненія слі-зістай абалонкі. У гэтым вы-падку ўсім рэкамендуецца паласкаць горла содава-дным растворам і хады б раз у тыдзень апрацоўваць горла і міндалі растворам Люголя.

Цяпер аб рэжыме працы і адпачынку. Сон павінен быць не менш чым 8-гадзін-ным. Асабліва ў час экзаменаў. Абсалютна супрацьпа-казаны начны сядзенні за кнігамі.

Думаю, што няма неаб-ходнасці яшчэ раз гаварыць аб tym, што курэнне скара-чае наша жыццё. Дастаткова нагадаць, што 1 пачак цыгарэт, які штодзённа выкурваецца на працягу го-да, адпавядае праходжанню чалавекам рентгенаграфіі да 300 разоў. Што яшчэ мож-на каменіраваць? Гэта па-дадзеных японскіх даследчы-каў.

Аматарам спорту і tym, хто займаецца ім прафесія-нальна, рэкамендуєца зні-жэнне нагрузкі. Для тых, хто не мае супрацьпаказа-нія (захворванні сасудаў і сэрца, легкіх і інш.) вельмі карысная сауна.

У памяшканні, асабліва ѹ-н-тэрнатах, неабходна штодзён-ная вільготная ўборка.

Вось, у асноўным, і ўсё, аб чым мне хацелася папя-рэдзіць, і дай БОГ усім нам здароўя.

В. АНДРЫЯНУВІНА,
урач медпункта ГДУ.

Даведка юрыста

ВОДПУСК ПАВЯЛІЧАНЫ

Распараджэннем Мінфіна БССР № 07—172/9 ад 31.07.91 і Дзяржкампрацы БССР № 03—5/188 ад 31.07.91 прызнана мэтазгод-ным прадастаўляць за перыяд з 12 мая 1991 года штогод аплачваемыя водпускі працяглас-цю 30 каліяндарных дзён працуючым у зоне пражывання з ільготным сацыяльна-эканамі-чным статусам (шчыльнасцю забруджвання гле-бы цэзіем-137 ад 1 да 5 Кю/кв. км).

Звыш водпускаў указанай працягласці пра-дастаўляеца дадатковы водпуск за работу ў шкодных ўмовах. Калі іншымі акта-мі прадугледжаны для працуючых водпуск

большай працягласці, то вышэй указаны вод-пушкі на іх не распаўсюджваецца.

За перыяд працы, які папярэднічае 12-му мая 1991 г., працягласць водпуску працую-чым у зонах радыактыўнага забруджвання вызначаецца па дзейнічаючых у той час нор-мах.

З 1 ліпеня 1991 г. дародавы водпуск жан-чынам, пражываючым у зонах радыактыўна-га забруджвання, прадастаўляеца працяглас-цю 90 каліяндарных дзён.

В. РУПІН,
юрысконсульт ГДУ.

Заключны этап Ка-лядаў — з новага го-ду (13 студзеня) да Вадохрышча (19 студзеня) — гэта час дзявятых гадан-ні-варожбай. Дзяўчата га-далі сам-насам або невялі-кім гуртам, каб даведацца аб tym, ці адбудзеца ў на-дыходзячым годзе ўясел-ле. Немалаважным лічылася з дапамогай гаданняў вызна-чысь характар, узрост, пра-фесію будучага мужа.

Гадані праводзіліся ў незвы-чайнай, таямнічай атмасфе-ры, яны суправаджаліся та-кім і незвычайнімі, «чароўнімі» дзеяннямі, што па-вінна было забяспечыць іх поспех.

Нярэдка мэтаю гаданняў

было атрыманне адказу на пытанне аб tym, ці выйдзе замуж дзяўчына ў новым го-дзе. Дзеля гэтага выкары-стоўвалі розныя прадметы або звярталіся да дапамогі жывёл. Ставілі, напрыклад, пасярод хаты дзяжу, і дзяў-чатацы па чарзе, стаўшы перад парогам і павярнуўшыся да яе спіной, ішлі да дзяжу. У тым выпадку, калі дзяўчына на дзяжу, гэта прадвяшчала

хлеў і лавілі ў цемнаце аве-чак: калі зловіць дзяўчыну барана — выйдзе замуж, калі авечку — будзе ў гэтым го-дзе «сядзець» у дзеўках».

Папулярнымі былі і га-дані з удзелам сабакі: гэ-тая жывёла лічылася вельмі здольнай прадказваць лёс. Дзяўчатаў паклілі з рэшткай цеста маленькія булачкі, калі іх на парозе хаты, пры-водзілі ў хату сабаку і на-зіралі: чи ў булачку сабака з'есьць першай, тая дзяўчына

часта звярталіся не да кан-крэтнага сабакі, а да.. са-бачага брэху. Дзяўчына апоўначы выходзіла на двор (на сметнік або на папялі-шча, дзе смалілі перад Ка-лядамі свінню) і уважліва слухала, з якога боку за-брэша сабака — адтуль і

чаргу хацелі даведацца, хто менавіта (калі «прэтэндэнта» было некалькі) будзе жан-хом. З гэтай мэтаю дзяўчы-на ў адзін з вечароў ела якую-небудзь салёную стра-ву або выпівала шклянку салёной вады і загадвала пе-рад сном: хто ёй прыніца і

хацелі ўбачыць. Вядома таксама і гаданне з выкарыстаннем растоплен-най воску, які лілі ў халод-ную ваду і па фігуры, якая ўтваралася на вадзе, мерка-валі (засноўваючыся на ба-гатай дзявочай фантазіі) аб tym, хто будзе жанх.

Бралі, заплюшчыўшы во-чи, на двары палена, неслі яго ў хату і там уважліва разглядалі. Гладкае, з тонкай карой палена «прадказвалі» маладога, прыгожага жан-ху; а тоўстай карой — ба-гатага; без кары — беднага; кривое — старога або з фі-зічнымі недахопамі; з сучка-мі — вялікую (па колькасці сям'ю).

Дзявочая калядныя гадан-ні, як і іншыя народныя аб-рады і звычай, сведчаць аб ба-гатым духоўным жыцці на-ших продкаў, іх паэтыч-ным светапоглядзе. Спазнаць гэта мы ўмкнёмся зараз.

Ул. КОВАЛЬ,
загадчык кафедры
рускага агульнага
і славянскага мовазнау-
ства, даслent.

ТВАР—ЛЮСТЕРКА ПРАЦАЗДОЛЬНАСЦІ

Народы Далёкага Усходу, Кітая, Японіі, Караі, В'етнама ўжо тысячи гадоў падбіраюць работу і нават прафесію па сваіх рысах твару. Складзена нават вялікая картатэка ўскодных сакрэтав. Хочаце даведацца аб іх?

Станцые перад люстэркам і паглядзіце на свой нос. Калі ён адхілены ўправа, то вы больш здольны да фізічнай работы. Наадварот, калі нос адхілецца ўлева, то чалавеку трэба развіваць розум. На думку ўсходніх урачоў, кончык носа мае сувязь з тыпам вышэйшай нярвовай дзейнасці. У спакойных, флегматычных людзей нос, як правіла, апушчаны. Калі нярвовая сістэма лёгка ўзбуджальная і напружаная, што бывае ў халерыкаў, то нос кароткі, прыўзняты. Такія людзі больш любяць і цяняць актыўнасць, рух, фізічную работу.

Цяпер паглядзіце на свае бровы. Калі яны спускаюцца да зневяднага боку твару, гэта сведчыць аб вашай мяккасці, марудлівасці. Тэрміновыя справы вы выконваецце з цяжкасцю. Наадварот, калі бровы прыўзняты, гэта ўказвае на жывы склад разуму, здольнасць да разных перамен дзейнасці. Калі ж бровы звыходзяцца да сярэдзіны носа, то вы ад прыроды надзелены вялікай фізічнай сілай, схільнасцю да дасягнення мэты, жаданнем давесці любую работу да канца. Людзі, якія хутка стамляюцца, схільныя да гневу, запальчывыя, звычайна маюць вертыкальныя маршчыны паміж бровамі.

На Усходзе кажуць: «рот — люстэрка селянінкі, а губы — адлюстраванне яе стану». Гэта, канешне, алегорыя, але ружовыя, вільготныя губы, якія правіла, сведчаць аб добрым самадучуванні, інтэлекце і сіле мышчай. Зусім іншая справа, калі губы бледныя і сухія. У іх уладальнік звычайна «недахоп энергіі», дрэнная памяць, дзённая санлівасць, вяласць, стамляльнасць, недастатковая канцэнтрацыя ўвагі і г. д. Маленькі рот лічыцца ва В'етнаме прыкметай добра га кантролю над сваімі

учынкамі і спрэвамі, вялікай схільнасці да дасягнення мэты. Уладальнікі вялікага роту больш інертныя, расслабленыя, цяжкі даво-дзяць работу да канца.

Многае могуць расказаць і вочы чалавека. Так, на іх радужнай абалонцы праецыруюцца ўсе ўнутраныя органы і мозг. На думку англійскага спецыяліста Ф. Робертса, пры хранічнай стамляльнасці з'яўляецца воблачка зачымнення (пігменты) на вобласці праекцыі кары галаўнога мозгу. Адзін з японскіх даследчыкаў вялікую ўвагу надае судансінам размяшчэння радужнай і бялочнай абалонак вачэй. На яго думку, калі радужная абалонка знаходзіцца ніжэй бялка вока, то чалавек мае схільнасць да ўспыльчывасці, агрэсіўнасці, нематываванай стамляльнасці. Калі ж радужная абалонка размешчана над бялочнай, то гэты чалавек мяккі як дзіця.

Цяпер адкрыце рот і паглядзіце на свае зубы. На Усходзе лічыць, што яны нахілены ўнутр у халерычных, узбуджальных, нястрыманых людзей, якія не любяць манатонную работу. Наадварот, зубы выдаюцца ўперад у больш мяккіх, флегматычных, спакойных людзей. У ідэале зубы павінны быць прымыя, раўнамерныя.

Аб многім можа сказаць і ўражанне ад твару ў цэлым. Адкрытыя, шырокія рысы (вочы, нос, рот) знаходзіцца на вялікай адлегласці адзін ад аднаго) — прыкмета добра развітага разуму, схільнасці да мысліцельнай дзейнасці. Не выпадкова адкрыты твар маюць многія вучоныя, пісьменнікі, паэты. І наадварот, сканцэнтраваныя, дробныя рысы твару больш уласцівыя настойлівым людзям, якія ўпэўнена дабіваюцца мэты ў работе і ў жыцці.

«Твар — адлюстраванне стану сэрца». Гэта ўсходняя прымаўка, несумненна, мае матэрыяльную аснову. Людзі са слабым сэрцам часта худыя, неращучыя, дрэнна контакктныя, яны лёгка падвяргаюцца стрэсам, хваляванням і маюць бледна-сінюшнае адцэнне скury твару.

Лішак «энергіі» у сэрцы уласцівы фізічна моцным, але лёгка ўзбуджальным людзям з добрым колерам скury твару.

Наколькі апраўданы ўсе гэтыя назіранні. Аўтар не бярэцца цвярджаць, што яны абсалютна пацверджаны навукай. Але вялікі шматекавы вопыт народных урачоў Усходу не трэба падвяргаць сумненню. Здзіўляльна тонкая назіральнасць старожытных урачоў у многіх выпадках аказалася дакладнай.

В. ІВАНЧАНКА,
(«Сакрэты вашай бадзёрасці»).

НАШЫ ЗА МЯЖОЙ.

Фота У. Чысціка.

СПОРТ

МІНІ-ФУТБОЛ

У спартыўнай зале нашага ўніверсітэта прайшло занальнэ першынство студэнцкай Асацыяцыі па фізкультуре і спорту па міні-футболу, дзе ў спрэчку ўступілі чатыры каманды.

Студэнты нашага ўніверсітэта перайграў каманды Гомельскага політэхнічнага інстытута — 6:5, Гомельскага кааператыўнага інстытута — 7:2 і БІЧТу-10:7.

У выніку аднакругавога турніру тройка прызераў выглядае так: ГДУ, ГПІ і БІЧТ.

Наши студэнты заваявалі пупштукі ў фінал.

Не магу з засмучэннем не адзначыць, што калі ў нашым

універсітэце праходзяць платныя турніры, то факультэт фізічнай культуры не прыбягае

да дапамогі кафедры фізічнага выхавання. Але калі трэба па-

судзіць на грамадскіх пачатках (напрыклад, студэнцкую ўні-

версітэцкую або спартакіду

«Здароўе»), то не толькі вы-

кладчыкаў факультэта фізічнай

культуры днём з агнём не

знайдзеш, але і няма ў спісах

суддзяў-старшакурснікаў фа-

культэта фізічнай культуры.

Даводзіцца здзіўляльна, як гэта

яны ўмудраюцца атрымаль сун-

дзейскія катэгорыі, не абслу-

гоўяючы спаборніцтвы? А можа спартыўным клубам гэта

пушчана на самацёў і мы ўсе

пажынаем засмучальныя пла-

ды, якія ярка прайвіліся на

студэнцкую ўніверсітэцкую па мі-

ні-футболу?

Рэдкія госьці на студэнцкай

універсітэцкіх дэканатах факультэта

фізічнай культуры і выкладчы-

кі спецыяльніх кафедр. Студэнты ж (асабліва факультэта

фізічнай культуры), адчуваючы

бескантрольнасць, гавораць аб-

разныя слова, грубіць, а ча-

сам і ўступаюць у бойку. Хаце-

лася б, каб мы да гэтага боле не вярталіся, а павярнуцца на спаборніцтваў, якія праходзяць у нас.

БАСКЕТБОЛ

Зусім нядаўна ў нас прайшоў другі тур першага круга першынства студэнцкай Асацыяцыі па фізічнай культуре і спорту сярод мужчынскіх каманд у вышэйшай лізе.

Нагадаю нашым чытачам, што першы тур праходзіў у Брэсце, дзе наше студэнты перайграў каманды Брэсцкага і Магілёўскага педінстытутаў, а таксама каманду Беларускай політэхнічнай акадэміі.

Наша каманда, вядомая Б. Царыкавым, перамагла баскетбалістаў БІЧТа — 81:62, Беларускай політэхнічнай акадэміі — 89:32, Беларускага інстытута фізічнай культуры — 97:56 і Гродзенскага ўніверсітэта — 84:69.

Пасля другога круга лідэрства захапіла каманда ГДУ — 14 ачкоў, на другім месцы — БІФК — 12 ачкоў, на трэцім — Гродзенскі ўніверсітэт і на чацвёртым — БІЧТ — па 11 ачкоў.

У нашай камандзе хачу выдзеліць Рамана Пучкова (3 курс), Сяргея Быхаўца (3 курс) і Юрыя Арлова (4 курс) — усе факультэт фізічнай культуры, а таксама студэнтаў фізічнага факультэта — Аляксандра Солгана (4 курс) і Сяргея Пінчука (5 курс).

Другі тур пройдзе ў лютым у стадыі нашай рэспублікі — горадзе Мінску.

В. МАРЧАНКА.

Рэктарат, грамадскія арганізацыі ўніверсітэта, дзяканат білагічнага факультэта, кафедра батанікі і фізіялогіі раслін выказываюць глыбокое спачуванне дацэнту БАРАВІКОВАІ Ганне Міхайлаўне ў сувязі з напаткаўшым яе горам — смерцю БРАТА.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

ПЛАВАННЕ

У г. Мінску адбыліся спаборніцтвы па плаванню за Кубак САФС (студэнцкая асацыяцыя фізкультуры і спорту). Зборная каманда ГДУ заняла пачэснае II месца. Найбольшага поспеху дабіўся студэнт I курса факультэта фізічнай культуры Сяргей Лізун, які стаў пераможцам на дыстанцыі

200 м комплекснага плавання. Прыйдзімі гэтых спаборніцтваў на розных дыстанцыях сталі Алена Кукліна (II курс), Мікалай Каленкавіч (III курс), Аляксандр Шарамець (II курс), Маргарыта Хлыстоўская (I курс), Вольга Коршыкава (II курс), Аксана Федарэнка (II курс). Зроблены яшчэ адзін крок да падрыхтоўкі да летняга чэмпіянату ВНУ і да чэмпіянату Рэспублікі Беларусь.

Нечакана слаба выступіла на гэтых спаборніцтвах член зборнай каманды краіны Вольга Коршыкава, якая значна знізіла аўтаматичную аснову. Людзі са слабым сэрцам часта худыя, неращучыя, дрэнна контакктныя, яны лёгка падвяргаюцца стрэсам, хваляванням і маюць бледна-сінюшнае адцэнне скury твару.

Б. ГІЛЬ,
тренер каманды.

Вясёлы

ператынак

МАЛАЯ СТУДЭНЦКАЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

МОЗГ — орган, якім думае, што думае.

НАСТОІЛІВЫ — студэнт, якога некалькі разоў выгналі за дзвёры, урываеца пра акно.

НАВУКА — вечны пошукоў акзу на пытанне: ці я вучыўся, ці толькі праходзіў?

ТЫДЗЕНЬ — адрэзак часу, які ў студэнта складаецца з суботы і недзелі і актыўнай падрыхтоўкі да іх.

НЯВЕДАННIE — сіла, якая выкідае студэнта з універсітэта.

НАВАТАР — студэнт, які кігі бяра ў бібліятэцы, а чытае ў кафе.

АПТЫMІST — чалавек, які чакае не дачакаеца свайго вяселля.

АПАДКІ — студэнты, пакі-

нутия паўтараць той жа курс.

АДКАЗ (правільны) — прыемная нечаканасць, на якую выкладчык менш за ўсё спадзяеца.

ВЫДАТНІK — промен' святла ў царстве цемры.

ВОДПУСК — час, калі студэнт спіць колькі пажадае, есць — калі захоча.

ПЕНЬ — студэнт, які не ўмее танцаваць.

ПЕСІMІST — жанаты аптыміст; б) добра інфармаваны аптыміст.

ПІЛА — інструмент грубай апрацоўкі; у вышэйшай школе сустракаецца рэдка: часцей трапляеца сякера.